

Sarajevo, 14.02.2022. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
07.02.2022. – 11.02.2022.

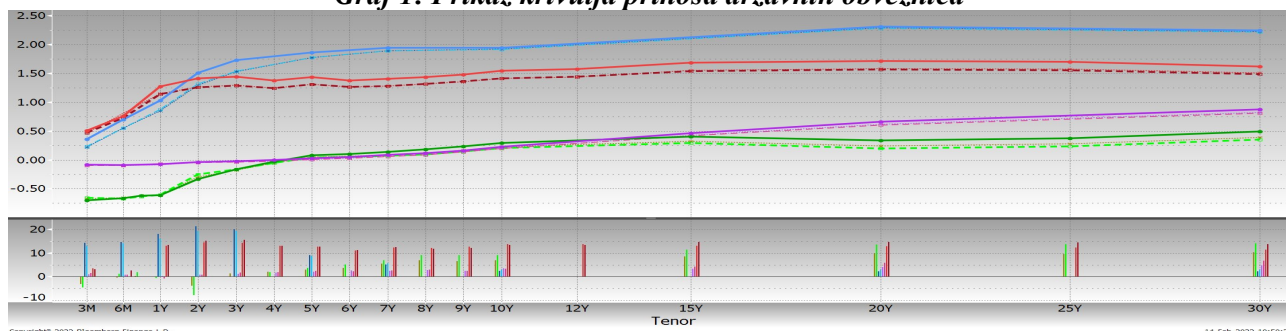
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	4.2.22	-	11.2.22		4.2.22	-	11.2.22		4.2.22	-	11.2.22		4.2.22	-	11.2.22	
2 godine	-0,25	-	-0,32	↓	1,31	-	1,50	↑	1,26	-	1,41	↑	-0,04	-	-0,03	↑
5 godina	0,05	-	0,08	↑	1,77	-	1,85	↑	1,31	-	1,44	↑	0,01	-	0,03	↑
10 godina	0,21	-	0,30	↑	1,91	-	1,94	↑	1,41	-	1,55	↑	0,20	-	0,23	↑

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	4.2.22	-	11.2.22	
3 mjeseca	-0,614	-	-0,689	↓
6 mjeseci	-0,674	-	-0,663	↑
1 godina	-0,587	-	-0,598	↓

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 11.02.2022. godine (pune linije) i 04.02.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Na početku prošlog tjedna predsjednica ECB Lagarde je istaknula da je potreba „oslanjanja na podatke“ još važnija kako ekonomija izlazi iz pandemije, te da zvaničnici moraju zadržati fleksibilnost „više nego ikada ranije“. Lagarde je dodala da će se naredni ekonomski pokazatelji pažljivo pratiti i procjenjivati kako bi se ocijenile implikacije na srednjoročna inflatorna očekivanja. Također, dodala je da će svako prilagođavanje politike ECB biti postupno. Nakon toga, guverner Središnje banke Francuske i član UV ECB De Gaulhau je izjavio da smatra da su proteklih dana reakcije možda i previše velike, te dodao da će rast inflacije u Francuskoj biti privremen. Dodao je da se očekuje da će inflacija u Francuskoj tijekom narednih nekoliko mjeseci usporiti i da će se postupno vratiti na razinu ispod 2%. U izjavi na kraju prošlog tjedna Lagarde je odbacila špekulacije o brzom od očekivanog povećanju kamatnih stopa, te upozorila da bi prebrza akcija mogla negativno da utječe na ekonomski oporavak, a u opasnosti bi mogla da budu i radna mjesta. Ipak, potvrdila je da u ECB vide da dolazi do rasta podataka o inflaciji i da to uzimaju u obzir u svojim projekcijama, kao i da bi inflacija mogla da bude veća nego što je prognozirano u prosincu.

Sredinom tjedna je došlo do korekcije prinosa naniže nakon što su kreatori monetarnih politika ECB i BoE nastojali da se izjavama suprotstave očekivanjima tržišnih sudionika o brzom povećanju kamatnih stopa tijekom ove godine. Član IV ECB Schnabel je izjavila da postoji rizik da inflacija nastavi sa rastom

u bliskoj budućnosti, ali da je vjerojatno da će postupno da se smanji krajem ove godine. Schnabel je izjavila i da samo povećanje kamatnih stopa neće utjecati na pad cijena energenata, ali je potrebno reagirati ukoliko trenutno visoka razina inflacije bude predstavljala prijetnju po promjenu dugoročnih inflatornih očekivanja, jer je mandat ECB da održi cjenovnu stabilnost. Za razliku od Schnabel, novi predsjednik Deutsche Bundesbank Nagel je izjavio da će ECB možda morati da poveća kamatne stope u ovoj godini ukoliko ne dođe do „značajnog“ poboljšanja prognoza inflacije u eurozoni. Kao bazu za odluke ECB Nagel je naveo da će se promatrati nove projekcije ekonomskog rasta i inflacije koje će biti dostupne u ožujku.

Ipak, već u četvrtak prinosi su ponovo povećani nakon što je objavljen podatak o većem rastu indeksa potrošačkih cijena u SAD od očekivanja, a što je utjecalo na povećana očekivanja rasta kamatnih stopa u eurozoni ove godine. Na tjednoj razini prinosi obveznica kraćih dospeljeća su uglavnom zabilježili pad, dok su prinosi obveznica srednje i duže ročnosti povećani. Prinosi njemačkih dvogodišnjih obveznica su smanjeni za oko 8 baznih bodova, dok su prinosi desetogodišnjih obveznica povećani za 9 baznih bodova. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica dospeljeća 5-10 godina su povećani između 14 i 21 bazni bod. Glavni ekonomista ECB Lane je nastojao da odbrani stav da bi rekordno visoka inflacija u eurozoni trebalo da uspori bez poduzimanja većih akcija, čak i nakon što su neki od kreatora monetarne politike u posljednje vrijeme približili mogućnosti povećanja kamatnih stopa već tijekom ove godine. Europsko povjerenstvo je objavilo prognoze prema kojima se očekuje da će inflacija u eurozoni biti smanjena ispod ciljane razine ECB od 2% u sljedećoj godini. Nakon što bi ove godine inflacija mogla da zabilježi razinu od 3,5%, očekuje se da će ista pasti na 1,7% u 2023. godini.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijar. EUR)	PROSINAC	11,0	7,0	11,6
2.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijar. EUR)	PROSINAC	-	-11,13	-9,76
3.	Bilanca tekućeg računa – Njemačka (u milijar. EUR)	PROSINAC	20,0	23,9	18,5
4.	Bilanca tekućeg računa – Francuska (u milijar. EUR)	PROSINAC	-	-7,1	-3,6
5.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	PROSINAC	-3,6%	-4,1%	-2,2%
6.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	PROSINAC	-	3,9%	7,8%
7.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	PROSINAC	-	11,5%	5,3%
8.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	PROSINAC	4,6%	4,4%	6,6%
9.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	PROSINAC	4,4%	1,3%	4,6%
10.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	PROSINAC	-	-4,3%	-28,9%
11.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G)	PROSINAC	-	26,0%	26,0%
12.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	PROSINAC	-	12,6%	10,9%
13.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	VELJAČA	15,2	16,6	14,9
14.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	SIJEČANJ	5,1%	5,1%	5,7%
15.	Stopa inflacije – Nizozemska	SIJEČANJ	-	7,6%	6,4%
16.	Maloprodaja – Italija (G/G)	PROSINAC	-	9,4%	12,4%

SAD

Fokus investitora proteklog tjedna je bio na objavljivanju **stope inflacije u SAD, koja je tijekom siječnja neočekivano povećana na najvišu razinu u posljednjih 40 godina. Stopa inflacije je zabilježila rast na 7,5% sa prethodnih 7,0% (očekivano 7,3%).** Zvaničnici Fed-a su signalizirali da bi već narednog mjeseca mogli povećati referentnu kamatnu stopu kako bi se pokušali izboriti protiv visokih stopa inflacije. Predsjednica Fed-a iz Clevelanda Master i predsjednik Fed-a iz Atlante Bostic su istaknuli da su sve opcije „na stolu“ za kreatore monetarne politike kada je riječ o iznosu prvog povećanja referentne kamatne stope. Master je istaknula da ne vidi prostor da to odmah bude rast od 50 baznih bodova. Predsjednica Fed-a iz San Francisca Daly je izjavila da Fed ne bi trebalo da čini ni premalo niti da bude „previše agresivan“ u nastojanjima da sanira inflaciju uzrokovanu pandemijom.

Krajem tjedna jačanje geopolitičkih tenzija između Rusije i Ukrajine je utjecalo na smanjenje prinosa na američke obveznice, kao i na pad indeksa dionica. Usprkos tomu, prinosi obveznica SAD su na tjednoj razini zabilježili rast.

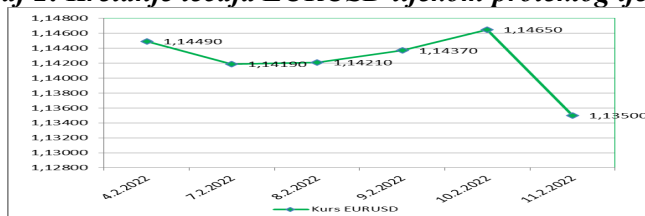
Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za veljaču, ekonomski analitičari prognoziraju da će ekonomija SAD u tekućoj godini zabilježiti ekspanziju po stopi od 3,7%, dok se za 2023. i 2024. godinu prognoziraju stope od 2,5% i 2,1%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je povećana na 5,0% sa prethodno prognoziranih 4,6%, dok je za narednu godinu blago povećana na 2,5% sa 2,4%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će Fed povećati referentnu kamatnu stopu za 25 baznih bodova na razinu od 0,50% na sjednici u ožujku.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije (G/G) SIJEČANJ	7,3%	7,5%	7,0%
2.	Bilanca proračuna (u mlrd USD) SIJEČANJ	23,0	118,7	-21,3
3.	Trgovinska bilanca (u mlrd USD) PROSINAC	-83,0	-80,7	-79,3
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 5. VELJAČE	230.000	223.000	239.000
5.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 29. SIJEČNJA	1.615.000	1.621.000	1.621.000
6.	Potrošački krediti (u mlrd USD) PROSINAC	21,9	18,9	38,8
7.	MBA hipotekarni krediti 4. VELJAČE	-	-8,1%	12,0%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,1449 na razinu od 1,1350, što predstavlja pad od 1,0% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Glavni ekonomista BoE Pill je izjavio da se zalaže za „stabilan pristup“ u pooštavanju monetarne politike BoE, djelomično zbog neizvjesnosti koliko će se biti potrebno povećati kamatne stope. Pill je na posljednjoj sjednici MPC BoE zajedno sa većinom glasovao da se referentna kamatna stopa poveća za 25 baznih bodova na 0,5%, dok su četvorica njegovih kolega glasovali za veće povećanje na 0,75% zbog zabrinutosti oko rastućih inflatornih očekivanja. Jedan od razloga za postupni pristup pooštavanju monetarne politike je neizvjesnost oko „neutralne“ razine kamatnih stopa u ekonomiji Velike Britanije, kojim se ne potiče niti usporava ekonomski rast. Prema njegovim riječima, BoE bi trebalo da razmotri utjecaj povećanja kamatnih stopa na ekonomiju. Drugi razlog je bila želja da se izbjegnu očekivanja tržišta u smislu velikih promjena u politici BoE, te kako bi podvukli crtu ispod drastičnih akcija poduzetih za podršku ekonomije na početku pandemije, u ožujku 2020. godine. Dok je BoE zabrinuta za pregrijavanje na tržištu rada, Konfederacija za zapošljavanje i KPMG su objavili vijest da je njihov indeks tražnje za radnom snagom u siječnju smanjen na 68,6 bodova sa 69,3 bodova iz prosinca. Ovo je najniža razina ovog podatka od svibnja, ali i dalje značajano iznad dugoročnog prosjeka.

Ekonomija Velike Britanije je u prošloj godini zabilježila najbrži rast od II svjetskog rata, iako je u prosincu pretrpila blaže usporenje. Ekonomija je zabilježila rast od 7,5%, što je najveći rast od 1941. godine, a koji je Veliku Britaniju učinio najbrže rastućom ekonomijom u 2021. godini, kada je riječ o naprednim zemljama. Ekonomija je, ipak, krajem IV tromjesečja ostala nešto ispod razine koja je zabilježena krajem 2019. godine, odnosno pred pandemiju.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (Q/Q) P	IV tromjesečje	1,1%	1,0%	1,0%
2.	Osobna potrošnja (Q/Q) P	IV tromjesečje	0,8%	1,2%	2,9%
3.	Izvoz (Q/Q) P	IV tromjesečje	6,3%	4,9%	-4,7%
4.	Uvoz (Q/Q) P	IV tromjesečje	2,4%	-1,5%	3,6%
5.	Industrijska proizvodnja (G/G)	PROSINAC	0,6%	0,4%	-0,2%
6.	Prerađivački sektor (G/G)	PROSINAC	1,7%	1,3%	-0,1%
7.	Građevinski sektor (G/G)	PROSINAC	7,7%	7,4%	3,6%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,84615 na razinu od 0,83698, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3531 na razinu od 1,3564.

JAPAN

Japan i SAD su postigli dogovor koji će omogućiti da većina isporuka čelika iz Japana u SAD bude uvezena bez carine, prvi put od 2018. godine, što ukazuje na to da djeluju zajedno protiv kineskih trgovinskih praksi koje štete industriji. Objavljeno je da su SAD dozvolile uvoz do 1,25 milijuna tona čelika iz Japana bez carine godišnje, a količine iznad te razine podliježu carini od 25%.

BoJ je ponudila da kupi neograničenu količinu obveznica po fiksnoj kamatnoj stopi. U priopćenju objavljenom na web stranici BoJ stoji da će 14. veljače BoJ kupiti desetogodišnje obveznice po prinosu od 0,25%. Ovo je prva kupovina od srpnja 2018. godine, kako se prinosi približavaju granici toleriranih razina prema okviru kontrole krive prinosa BoJ. Guverner Kuroda je izjavio da ne diskutira o izlasku iz ultrastimulativne monetarne politike i da to neće činiti tijekom svog mandata do travnja 2023. godine. Po njegovim riječima, sve dok postoji trenutna projekcija kretanja cijena, neće se raspravljati o izlasku iz te politike. Kuroda je istaknuo da je mogućnost naglog ubrzanja inflacije u Japanu „izuzetno mala“ dok rastuće cijene goriva potiču veleprodajne cijene, pošto kućanstva tek treba da postanu tolerantna na rast cijena, navodeći da je ekonomski oporavak Japana sporiji nego u SAD i europskim zemljama, pa sa inflacijom od 0,5%, nema potrebe za smanjenjem monetarnih poticaja ili kretanjem ka pooštavanju monetarne politike.

Član MPC BoJ Nakamura je izjavio da bi ekonomija imala koristi ukoliko se tečaj USDJPY bude kretao u rasponu od 103-115. Nakamura je dodao da je kretanje tečaja poprilično stabilno, što je izuzetno važno za kompanije. Ukoliko se USD bude kretao unutar tog raspona (103-115 JPY), kompanijama će olakšati donošenje poslovnih odluka.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Vodeći indeks (prelim.)	PROSINAC	103,7	104,3	103,9
2.	Koicidirajući indeks (prelim.)	PROSINAC	92,6	92,6	92,8
3.	Novčane zarade zaposlenih (G/G)	PROSINAC	0,9%	-0,2%	0,8%
4.	Potrošnja kućanstva (G/G)	PROSINAC	0,0%	-0,2%	-1,3%
5.	Tekući račun (u milijardama JPY)	PROSINAC	106,4	-370,8	897,3
6.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	PROSINAC	-200,7	-318,7	-431,3
7.	Monetarni agregat M2 (G/G)	SIJEČANJ	3,6%	3,6%	3,7%
8.	Monetarni agregat M3 (G/G)	SIJEČANJ	3,3%	3,3%	3,4%
9.	Porudžbine strojnih alata (G/G) prelim.	SIJEČANJ	-	61,4%	40,6%
10.	Indeks proizvod. cijena uslužnog sektora (G/G)	SIJEČANJ	8,2%	8,6%	8,7%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 131,96 na razinu od 130,95. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 115,26 na razinu od 115,42.

NAFTA I ZLATO

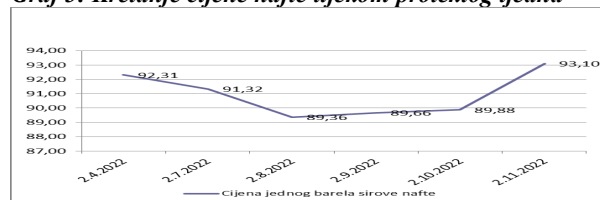
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 92,31 USD (80,63 EUR).

Početkom tjedna cijena nafte je blago smanjena, ali se i dalje održavala na razini iznad 91 USD po barelu, jer su investitori bili fokusirani na nuklearne pregovore sa Iranom. Narednog dana cijena je dodatno smanjena pod utjecajem optimizma vezano za moguće postizanje dogovora u navedenim pregovorima. Rafinerije nafte u Indiji, koja je treći najveći uvoznik nafte u svijetu, su povećale kupovine ovog energenta sa ciljem da dostignu godišnje ciljeve proizvodnje, što predstavlja dalji poticaj rastu cijene nafte i dobru osnovu da se barel kreće ka cijeni od 100 USD za jedan barel. Sredinom tjedna je objavljen podatak o neočekivanom padu zaliha nafte u SAD, koji je iznosio 4,8 milijuna barela. Smanjenje zaliha dodatno je zaoštrilo trenutnu situaciju na tržištu usljed jačanja signala o rastu potražnje za ovim energentom u najvećoj svjetskoj ekonomiji, te je u prvom momentu zaustavilo dalji pad cijene nafte, a potom i dovelo do njenog rasta.

Cijena jednog barela sirove nafte je tijekom trgovanja u petak zabilježila rast na najvišu razinu od rujna 2014. godine. Rast geopolitičkih tenzija između Rusije i Ukrajine potresa globalno tržište nafte, te utječe na rast cijene ovog energenta blizu razine od 100 USD po barelu.

Cijena nafte je na tjednoj razini zabilježila rast od 0,86%. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 93,10 USD (82,03 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.808,28 USD (1.579,42 EUR).

Početkom tjedna cijena zlata je povećana, te je dostigla najvišu razinu u prethodnih sedam dana pod utjecajem zabrinutosti za inflaciju i zbog geopolitičkih tenzija. Istovremeno, tržišni sudionici su iščekivali objavljivanje podataka o inflaciji u SAD, kako bi procijenili eventualni dalji rast kamatnih stopa u SAD. Što se tiče geopolitike, predsjednik Francuske Macron je započeo razgovore sa ruskim predsjednikom Putinom u nastojanju da „deeskalira“ ukrajinsku krizu. Cijene zlata su u utorak ostale stabilne blizu najviše razine u posljednja dva tjedna, potaknute rastućom zabrinutošću zbog inflacije i tenzijama između Rusije i Ukrajine, dok su očekivanja povećanja kamatnih stopa u SAD-u ograničila značajnije dobitke na zlatu. Deprecijacija USD sredinom tjedna utjecala je na to da se cijena zlata dodatno poveća, te je potakla povlačenje ulaganja investitora u američke obveznice u iščekivanju objavljivanja podatka o stopi inflacije. Očekuje se da će dalji rast stope inflacije jačati snagu zlata kao zaštite od inflacije. Rast tražnje zbog mogućeg izbijanja sukoba između Rusije i Ukrajine je rezultirao rastom cijene ovog plemenitog metala i tijekom trgovanja u petak. Cijena jedne fine unce zlata je na zatvaranju tržišta u petak povećana na najvišu razinu od kraja studenog prošle godine. Nakon objavljenih podataka o stopi inflacije u SAD, investitori očekuju da će rast inflacije utjecati na to da Fed bude agresivniji u vođenju restriktivnije monetarne politike, što bi moglo voditi padu cijene zlata u narednom razdoblju.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.858,76 USD (1.637,67 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 2,79%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

